

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZIONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Hetiszemle.

— május 30.

(bb.) „Lessing, Börne, Schiller, Goethe, — Bár az oldaluk betörne!” Igy szólott a parlagi gavallér a jó öreg Peleskei nótárius-ban, akit a német irodalom nagyjai nem tulságosan érdekeltek, ellenben sokkal több gyönyörűséget talált a magyar virtusban, egy kis parázs verekedésben botokkal, füttyökösökkel.

Ezek a régi szép idők is elmúltak, angol sport, tennisz, football lépett a régi magyar virtus helyébe. Hajdanában minden német volt nekünk, ami idegen. Azt is megtanultuk azóta, hogy a német ugyan ma is hunczút, de mégis ménkő sokat tanulhatunk tőlük. Magyar ifjak lépik el a külföldi egyetemeket, politikai életünk, tudományunk, művészetünk, közgazdaságunk ezer meg ezer kölcsönhatásban van a külfölddel.

En tehát szívemnek legmelegebb háláját öntöm ki e lap igen tisztelt szerkesztőjének, aki — a legmagyarabb város függetlenségi lapjának a szerkesztője — és mégis megengedte nekem, hogy röviden, néhány sorban tallózzak a külföld nagy eseményei között. A pártok

gyűléte hozzánk már nem jut el, de érezzük annak a hatalmas életnek mérhetetlen nagyságát, szépségét, amely lüktet a világ száz gócpontjában.

Olaszország, a mi „szövetségessük” is fegyverkezik. És épen ez a hamaros, hatalmas fegyverkezés teszi érthetővé, hogy miért kell nekünk ugy sietni a Nyugateurópában már antik — modern — ágyuk behozatalával. Olaszország már épen csak a papirosón tagja a hármasszövetségnek. Az olasz ifjúságnak osztrák gyűléte a Garibaldi korára emlékeztet. Május hó 21-ikén tartották meg Veletriben a Garibaldistáknak a pápai csapatok ellen vivott 1866-iki győzelmének emlékünneplését. Garibaldi tábornok beszéde szinte hadüzenet Ausztriának:

„Olaszország még nem teljes egész és mi régi harcosai a nemzeti háboruknak, kik nem vagyunk kénytelenek diplomáciai csúrcsavarásokkal élni, nem hiszünk annak a hatalomnak békeszeretében, amelyik mindig nyílt ellensége volt nemzeti jogainknak és amelyek kárára még mindig két, nekünk becses és hű olasz érzésű tartományt birtokol.”

Érdekes az is, hogy az új hadi hitel összegének nagy részét, mintegy százmillió lirát épen a keleti határ megerősítésére fordítanak.

Francziaország és a Vatikán konfliktusa mind élesebb lesz. És ennek az összeütközésnek főoka, hogy a jelenlegi erősen szabadelvű francia kormány mind jobban közeledik Olaszországhoz, a Vatikán kéréseivel ellenségehez. Párisban most azon gondolkodnak, hogy a Vatikán párisi nagykövetének: Lorenzelli urnak kiadják-e a kényszerleveleit és hazaküldjék Rómába.

Még dühöng a Német-Dél nyugati Afrikában a hereró lázadás és máris hire jön egy másik felkelésnek: a Bondelzwart hottentották január 27-én rakták le a fegyverüket és már újra lázonganak a németek ellen. Örülünk, mint az eunuch, — akinek nincsenek szerelmi kalandjai — hogy minékünk szeretett koloniális honfitársaink nem skalpirozzák le a fejüket.

Az orosz-japán háboruban már szinte elsirattuk a szegény japánokat, ők meg nevetni fognak rajtunk, ha majd 4—5 hét múlva, mire a posta odajut, elolvassák a mi jere-miádjainkat. Ujabb két hatalmas

Az én protektoraim.

Egy szegedi fiatal ember naplója nyomán.

Irta: ifj. Széll István.

Mig az ember be nem tölti életének huszonötödik évét, nem tiszta szemüvegen nezi a világ folyását. Saját kárán szerzett tapasztalatok ábrándíthatják ki hiu reményeiből, mely ha egyszer megtörtént, lelki és testi szemei elől tova tűnik a rózsaszínű ködfátyol, ő látja, szemléli a valót teljes masztelenségében.

Huszonkét éves koromban kerültem fel Pestre, írja a naplótulajdonos. Zsebemben nyolcz darab huszfilléresrel, szívemben legelőször olyan reményekkel, melyeknek a kétség majdnem édes testvére. Azelőtt Pesten soha nem voltam. Egyedüli ismerősöm egy szigorú orvosnövendék volt, ki lakását igaz megosztotta velem, de életemről már nem gondoskodhatott, amennyiben — saját bevallása szerint — hetek óta ócska cipők és felöltök eladása folytán sikerült megmenteni magát az éhhaláltól. Szóval olyan koldus volt, mint én; de jó fia volt, megbecsülhetetlen czimbora.

Már az első napon elborult homlokom. A nyolcz darab huszfilléres ugyanis leapadt három darabra.

Mi lesz? — Hol kapok alkalmazást?

e felett töprengtem és töprengett ő is, mert, mint mondtam, igen jó czimbora volt.

Késő éjjelig tartottuk a hadi tanácsot, melynek végeredményeként egyhangulag kimondottuk, hogy protekció nélkül nem megyünk semmire.

Végre szobauram törte meg a kinos reménytelenséget.

— Lesz állásod, barátom, — kiáltott fel lelkesedve. Van protekciód.

Hálásan ráztam meg jobbát.

— Ide hallgass, fiam, — szólt aztán kipirult orcákkal. — Itt a névjegyem s reggel elmegysz Borsos Menyhért rendőrkapitányhoz s mindenestre kéred a pártfogását. Ha esetleg nem emlékszik reám azonnal, emlékeztess, hogy én vagyok az az orvosnövendék, ki a tavalyi jogász tüntetéskor, mikor négy helyen verték be a fejét, az első orvosi segélyben részesítettem... Akkor nagyon ígerte jóindulatát.

Megfogadtam szavát. Visszafojtott lélegzettel nyitottam be másnap az én jövendőbeli protektoromhoz. Szigorú tekintetét mikor reám vetette, abban a hitben voltam, hogy ezt a rideg arcot talán mosoly soha sem ékesítette. Szavamra, ilyennek képzeltem én a valódi — protektort.

— Mit akar? — förmedt reám recesgős hangon.

— Kérvenyt hoztam, — rebegtem.

— Kérvenyt? — felelte ő. No ide vele. De ugy látom, kezében névjegy is van. — Ki küldi azt?

— Tamási Berti barátom és szabauram, ki nagyságodnak összetört fejét a tavalyi jogász tüntetéskor bekötözni szerencsés volt.

— Tamási Berti?... az én fejemet? — ah, igen emlékszem... mondhatom hatalmas léket ütöttek fejemen... de mit akar fiam, — holmi állás felét ugyebár? — No lesz, kell hogy legyen. Hadd gondolkozzam csak... Meg van. — Volna kedve a miniszteriumhoz menni?

— Oh, igen.

— És... mit is akarok mondani, — milyen fizetést óhajt?

— A legszerényebbet, nagyságos uram. Tegyük fel két korona...

— Micsoda?! Megbolondult ön? — Ilyen irással! — Olyan, mint a litografia. Mese írás. Nem, annyira ne ismerje félre tehetségét, fiam. Én önnek, őszintén mondván, kétezer korona állást szántam. — Megértette őcsém?

— Igenis megértettem, — rebegtem a boldogságtól elhaló hangon.

— Most pedig vegye révjegyemet és vigye azonnal Kancsal Agoston miniszteri

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-u. 42

Telefon. Gyűjtő kocsik

győzelemről hoznak hírt a legfrissebb tudósítások. A kiucsi győzelmükkel már rég meg van pecsételve Port-Arthurnak a legerősebb orosz erődítménynek a sorsa, Föngvangsengnél pedig az oroszokat újabb hátrálásra kényszerítették.

A buza pusztul nálunk a mezőn, kereslete, jelentősége annál nagyobb a gabonatöszdén. Rozsdapanaszok már olyan vidékekről is érkeztek, ahol eddig a vetések a legjobban állottak. Végtelen a földművelő nép elkeseredése, a kisebb gazdák még a szomoru 1897-es éveknél is rosszabb termést várnak. És azt hisszük, hogy a mi legközelebbi politikai életünket a buzatermés fogja befolyásolni. A mindenható isten tartsa tőlünk távol a silány aratás kimondhatatlan, szörnyű veszedelmét.

Ennyi lesújtó hírek közt jól esik, ha a gazdasági haladásról olvashatunk. Ma az internacionális kongresszusok jegyében élünk. A zürichi nemzetközi gyapjukongresszus egy — az egész világra kiterjedő szervezet által akarja a gyapju piaczuak állandó nyugodt helyzetét, az árak stabilitását megteremteni. Szükséges ellenakció ez az amerikai ringekkel, kornerekkel, szédítő spekulációval szemben, amelyek az árak mesterséges felemelésével, az áruk összevásárlásával az ipar nyugodt fejlődését veszélyeztetik.

És a kongresszusok között érkezünk a legfőbbhöz, a legfontosabbhoz, amelynek hatásától függ a magyarság ereje, hatalma: nyelvének, kultúrájának felsőbbsege ja

magyar határokon belül. Ezt van hivatva eldönteni a Budapesten összegyűlt népoktatási ankét.

Nyolczvan koporsó.

— május 30.

Sötetedik a láthatár Oroszországban, vagy világosodik? A krónikásnak érdemes ezt a kérdést fölvetni és érdemes a feleletet keresni rá. Hogy most még sötét van, azt mindenki tudja, aki az utóbbi hónapok eseményeit figyelemmel kísérte. Azonban sokkal nagyobb még a sötétség, mint az ember gondolná. Olvassuk csak el, mit mond a legelőkelőbb lapok egyike: A forradalmi szellemet annyira elterjedtetnek állítja, hogy az orosz kormány csak minden eddigit túlhaladó kegyetlenséggel képes annak általános kitörését megakadályozni. Többek között azt állítja, hogy a helységekből néha tömegestül menekülnek el emberek, akiket Szibériába hurcolnak vagy felakasztanak s a városokban napirenden vannak az elfogatások, senki sem gyanítja, hogy miért. A kronstadti erődben előfordult utóbbi merénylet után a rögtönítélő bíróság számos ember fölött halálos ítéletet mondott s a Standard levelezője saját szemével látta, mikor éjnek idején nyolczvan koporsót vittek ki és a kivégzett szerencsétleneket az erdőben elásták.

Ez a nyolczvan koporsó jelképezi a nagy, sűrű és félelmes sötétséget Oroszországban. Vérben furdik még a csári hatalom és csörgeti a láncokat, mondván: rettegjetek tőlem és szeressetek engem. A rettegés és szeretet sohasem szokott együtt járni. A félelem és rettegés azonban minél általánosabb, annál biztosabban teremti meg a világosságot és idezi fel a hajnalt, ha egyelőre északi fény gyanánt is, a

mely szüntén bizonyos borzongást okoz annak, aki nézi.

A czár pedig áll várának ormán, vagy behuzódik aranyos terméibe és sápadt arczezal néz ki ablakán. Miatta ő is borzongana az északi fénytől, amelynek sugárkévéi egymásután törnek ki az éjszaka kából. Mit jelent ez? Talán a szibériai ólombányákba zárt emberek megrendítő panasza idézte föl ezt a félelmes derengést? Talán a századokon át kegyetlenül eltiport emberi jogok változnak át lassanként világossággá? Oly rosszul bántak az emberanyaggal Muszkaországban, oly mélyen gázoltak vérben, szent emberi jogokban, hogy most már visszatérés nincs. Előre kell mennie a csári hatalomnak az ősi káosz felé, ahová végre — a történelem tanúsága szerint — minden despotizmus eljut. Az a nyolczvan koporsó azt jelenti, hogy a népek már öntudatra ébrednek, hogy a népek nem az uralkodó kedvéért vannak, hanem az uralkodók a népek kedvéért. Nem azért vagyunk itt mi milliók, hogy egyetlen ember minél hatalmasabb legyen, hanem az az egyetlen ember azért van itt, hogy mi népek minél szabadabbak és minél boldogabbak legyünk. Hóhér, bitó, börtön, rablánc most még a csári hatalom kezében van. De mivel több iszonyatot és borzalmat keltett vele a multban, annál bizonyosabb, hogy a népek tudatra ébredjenek.

És ime, a távol Keleten dörgő ágyúszó is azt jelenti, hogy dülöfélben van a csári trón. Hadseregét egymásután csufos vereség éri napról-napra és kívül belül fojtogatják már a despotizmus hatalmát. És még mindig a böhértől és börtönöktől várják a megváltást és nyolczvan koporsót visznek egyszerre a temetőbe.

Talán ezeket olvassa ki fojtó levegőben a czár, amikor kitekint ablakán. Vajon mi vár rá a közel jövőben?

osztálytanácsos uron. Mondja meg, tiszteltetem és vegye őt pártfogásába. — Isten velem, — jó napot!

Lelekendezve nyitottam be a minisztérium megjelölt szobájába. — Kövér, elegáns volt az osztálytanácsos ur. Szelid, jóságos arca. Mosolyogva köszöntött. Kérvényemet pillanat alatt átfutotta, a névjegyet a névjegytartóba dobva, ezvikkerén keresztül rám nézve, kezével intett.

— Üjön le öcsém uram.

— Köszönöm.

— Tehát ön, — szolt aztán szemüvegét törölgetve, — megélhetését biztosító állásért folyamodik hozzám. Nagyon helyesen, mert amint látom, ön jóra való fiatal ember. — Szokott-e mulatságokba járni?

— Nagyon ritkán.

— Szép. Látja, az ilyen embert szeretem. És mi fő, önnek remek írása van, Kaligraficze vonások. Pótolhatatlan munkakerő. Micsoda kerek betűk. Például a nagy B, ez már hallatlan ügyességre vall... de látja édes fiam, maga peches ember. Epen olyankor folyamodik hozzám, mikor nem tehetek az érdekében semmit. Nincs, tudja, állás üresedésben egyetlen egy sem. Jah, hiába, sok az eszkimó és kevés a foka. De azért ne essen kétségbe. Legyen türellemmel. Várnia kell egy, két hónapig, mondjuk egy évig, — de ami késik, az nem mulik tudja gyermekem. Most pedig elereszttem, mert rengeteg dolgom van, — azt se tudom, hol áll a fejem.

Megsemmisülve botorkáltam ki. Alig léptem az ötödik lépcsőre, hátam mögött az én protektorom hangja csendült meg, de nem szeliden, hanem olyan bosszantóan, durván:

— Antall ha még egy ilyen protekció vadász jön ide, egyszerűen dobja ki. — Megértett?

— Tehát így állunk? — sóhajtottam fel. Most már kezdem más szemüvegen nézni a világot.

Mély gondolatokba merülve vegyültem a járókelők hullámzó tömegébe. Akárhogyan is törtém a fejemet, végsőben csak be kellett ismernem, hogy protektor kell bár-hogyan is, mert anélkül sohasem lesz állásom.

Bolyongásom közepette hirtelen egy kapura erősített táblácskra esett tekintetem: Belényessy Nándor dr. köz- és váltó ügyvéd.

Ismerős név volt. Ő volt az, ki atyám házáat évekkkel ezelőtt egy váltó jótállás miatt elárvereztette. Nagyon jó szívű embernek bizonyult akkor. Velünk sirt a felhangzó dobszóra, — de azért elárvereztette még az atyám vadász ebét is.

Megpróbálom, — suttogtam magamban, hátha tehet valamit érettem.

Habozás nélkül nyitottam be hozzá. Mikor elbeszéltem, hogy ki és mi vagyok, hogy már reggel óta kóborgom a protekció után, dühösen hozzám ugrott, vállon ragadott és magrázott keményen.

— Oh, szerencsétlen ifju ember! — kiáltott fel szinte mérgesen, — miért nem tudott azonnal hozzám fordulni? — Avagy nem lakom én Pesten, avagy hát tulajdonképpen ki vagyok én?

— Ezer bocsánat, — rebegtem meghatottan, — teljesen megfélemedeztem ügyvéd urral.

— Szerencsétlen ember, — sópánkodott tovább, — elkerül engem, engem, ki sorsát úgy a szivemen viselem.

Miért is nem ide jöttem először, — töprengtem magamban, mikor ő az igazi, a valódi protektor.

— No, se baj, — szolt aztán íróasztaláról egy névjegyet felvéve, — most az egyszer megbocsátom figyelmetlenségét. Ide hallgasson gyermekem. Elviszi ezt a névjegyet a Sarkantyus-utca 20. szám alá, a „Kutfürási vállalat“ irodájába. Keresse ott Kemény Jakab igazgató urat, — a többit ő fogja tudni.

Nem siető léptekkel, hanem repülve igyekeztem a „biztos“ állás után. Szivemből kikelve állítottam be az újabban megjelölt helyre. Apró, rőt szakállu emberke sietett elém.

— Mivel lehetek szolgálatára uram? — kérdezte kezeit dörszölve.

— Állás elnyerése végett jöttem, — feleltem a névjegyet büszkén előre tolva.

— És ki protekszálja önt? — kérdezte változó arcvonásokkal.

Szó nélkül kezébe nyomtam a névjegyet. Egy futó pillantást vetett reá, arca hirtelen pipacs vörös lett, majd rikácsoló hangon támadt reám:

— Mi ez? — mi akar ez lenni, uram? — Őt Belényessy Nándor ur küldi? — az a... óh, mindjárt olyat mondok, hogy...

— De uram, — rebegtem sok mindent összegondolva, — nem értem a dolgot.

— Nem érti? No hát értesse meg. Belényessy Nándor ur két év óta tartozik háromszáz koronámmal és ne adj Isten, hogy bevegym rajta. Koldusabb a sarki hordárnál... és még ő merete önt protekszálni... az a... jaj mindjárt olyat mondok, hogy...

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Presbiteri közgyűlés. A tegnapi hirdetett presbiteri közgyűlés a presbiteriek részvétele miatt elmaradt. Az új meghívók szerda délután 3 órára szólnak. A közgyűlés, mint rendszeren, az egyháztanács-teremben lesz és az egyházi szabályok szerint a jelenlevők többsége határoz, mivel a közgyűlést csak másodszori meghívásra tartják meg.

Diákjaink a Balaton mellett. Az ev. ref. theologusok 27. 28. és 29-iki Pápan tartott konferenciájára küldött diákjaink Pápáról a Balaton vidékére mentek, honnan a hét végén térnek haza.

A Csokonai-kör évváró közgyűlése.

— május 30.

Tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg a Csokonai-kör évváró közgyűlését a kereskedelmi akadémia dísztermében, a tagok kevés számban való részvétele mellett.

S ebben a száraz riport bevezetésben körülbelül megint benne van mindaz, amit az évi számadás után rendszeren felpanaszolunk.

A Csokonai-körnek még mindig nincs otthona, a Csokonai-kör még mindig vendéghelyen, idegenhelyen húzódik meg, ez az egyik. Ezt említi fel, ennek megszüntetésért agítál, ennek visszasságát ecseteli első sorban évi jelentésében a kör főtítkára: dr. Tüdős János.

A másik, melyet már mi tartunk helyre valónak felemlíteni s teljes mértékben elítélni, a tagok érdeklődésének hiánya, melylyel városunk ez egyetlen irodalmi körének élete, fejlődése, munkássága iránt viseltetnek.

Elítéljük ezt a közömbösséget, mert bár tisztában vagyunk is vele, hogy célja megvalósításához ez irodalmi körnek eszközökre lévén szüksége, tagjai közzé nem választhat csupa irodalommal foglalkozó-

— De jól van uram, — tette hozzá szelídebb hangon, — én alkalmazom önt, havi harmincz korona fizetés mellett, ha — ledolgozza a protektora adósságát.

Nekem még csak ez kellett. Indokolt düh fogott el.

— Bolondnak képzél ön engem? — kérdeztem.

— Ah, Isten ments, — szolt ő üzleti hajlongások között. Különben tréfa volt az egész. Tudja, Pesten tréfásak az emberek. Hanem őszintén bevallva, ön nekem tetszik és szavamra, sajnálom is önt. Kár volna ilyen jóra való embernek a tolonczházba jutni.

— Várjon reám itt, uram, — szolt kabátomat előzékeny megzimogotva, — teszek valamit az érdekében. Azzal besietett egy mellékszobába, majd kezében egy névjegygyel visszatérve, misztikus hangon, közel hozzám hajolva suttogta:

— Fogja e névjegyét, uram és vigye el... ejnye no, melyik osztálytanácsos urhoz is... no nézze, egészen kiment a fejemből a neve, pedig a mult héten vezettem be lakásába a vízvezetékét. Igen, igen, tudom már: Kancsal Agoston osztálytanácsos...

Az „ur“ szót már nem mondhatta ki, mert az ajtónál jártam.

— Hova megyen? — sikoltott utánam.

— Szegedre, — feleltem s mérgemben úgy becsaptam magam után az ajtót, hogy az utca másik oldaláról is megrökönyödve fordultak vissza az emberek.

Több volt az elégnél.

kat, de másrészt a bármily ezimen belépőtől is elvárhatja e kör és elvárhatja mindenki, hogy annak élete és munkássága iránt a tagsági díjjak befizetésén túl érdeklődésének legalább egy parányával viseltessék.

S nagy baj az, ha, ami a magyar társadalom zömének felfogásában a kultúra iránt hiányzik, az érdeklődésnek, a szeretetnek, a lelkesedésnek felköltésére olyan emberek vállalkoznak, mint Géresi Kálmán, a Csokonai-kör ez idő szerinti elnöke.

Csodálatos nagylelkűséggel volt szives tegnap is a tankerületi főigazgató úr kényelmes székén hátradőlve felolvasni pár kutyanyelvre terjedő mondani valóját, hogy aztán tudomására hozza a t. gyűlekezethez, miszerint más dolga akadván, távozni kénytelen.

Egy vidéki nagy, magyar város és környéke kulturális életének vezetésére, jobban mondva, kulturális életének megteremtésére hivatott irodalmi társaság évváró közgyűlésén a társaság elnökétől méltán mást várhatunk. Elkalauzolás és behódolás kell, hogy legyen egy ilyen beszéd a szellemi élet fényes világába. A magyar társadalom szellemi életének vegetációját öntudatos életre kelteni kísértő szöveget várunk ilyenkor és aki erre nem képes, hagyja ott vezér-helyét, s álljon be közkatónának, ha igazán el benne az ügy iránt némi buzgóság.

Valóban, őszinta elismeréssel kell adóznunk a kör főtítkárának dr. Tüdős Jánosnak, kinek gondos szeretettel megtervezett s felolvasott évi jelentése egyedül adta meg az irodalmi nivót ennek a közgyűlésnek.

S ez a jelentés, míg egyrészt megnyugtatta a kör mult évi életének komoly munkásságban való eltöltése felől, másrészt az abban vázolt eredmények, a jövőre kifejtett tervek reménylenünk engedik, hogy a Csokonai-kör, leküzdvé az akadályokat, melyek hivatása teljes kifejtésében léptenyomon gátolják, hova-tovább magasabban lobogó fátylával világíthat be abba a féltudományos világba, melyet magyar kulturális életnek nevezünk.

Alább vázoljuk a főtítkári jelentésnek részleteit, de amint arról általánosságban szólva jóleső örömmel elismerjük az elmúlt év komoly munkásságát, a tudósításunk bevezető sorai után méltán keresheti mindenkie munkaprogramm kerestülvívőit. Jórészt a tisztviselői kar lelkes, buzgó tagjai ezek, s különös meglepéssel találán első sorban a kör fáradhatlan buzgalmu titkára dr. Kardos Albert tekinthet a letűnt évre, melynek mozgalmas, élénk élete jórészt az ő lelkes tevékenységének eredménye.

Tudósításunk a gyűlés lefolyásáról következő:

A debreczeni Csokonai-kör vasárnap délelőtt tartotta rendszeres közgyűlését Géresi Kálmán elnökiete alatt a kereskedelmi iskola dísztermében.

Jelen voltak: Komlóssy Arthur, Dobiecki Sándor, dr. Tüdős János, dr. Kardos Albert, dr. Arvay Béla, Tóth Béla, Sárkány Zoltán, dr. Ujaki Hugó, dr. Öreg János, Nádasdi Alajos, Lukács Armin, Lichtblau Albert, Tóth András, Fauszt Elek, Harmath Gergely, dr. Jászi Viktor, Csath Zsigmond, Lefkovic Márton, Márk Endre, Zimmermann Gyula, Nemes Kálmán, dr. Peczkó Ernő, dr. Boross Lajos, dr. Rácz Lajos, dr. Kőrösi Kálmán, Fazekas Sándor, dr. Kardos Samu, Vitkó József, Varga Ferencz, Pogány Kornél, Hamar László, Csanak János, Konecz Ákos, S. Szabó József, dr. Ferenczi Gyula, Szücs Kálmán, dr. Boldizsár Kálmán és még többen.

Mint vendégek jelen voltak: György Aladár, az országos statisztikai központi hivatal aligazgatója, a Petőfi társaság tagja, György Endre, az Akadémia tagja.

Géresi Kálmán a kör elnöke megnyitójával kezdődött a gyűlés. Meleg szavakban emlékezett meg Jókai Mór haláláról. Ezután dr. Tüdős János főtítkár mult évről szóló jelentése következett.

A kör jövő programjából kiemelke-

dik a Csokonai halálának százados évfordulója alkalmából 1905. január 28-án rendezendő nagy irodalmi ünnepély, melyen a fővárosi és vidéki irodalmi körök is részt vesznek, továbbá a Csokonai legismertebb költeményeiből válogatott szemelvények kiadása, Csokonai életrajzára pályázat kitűzése, a Szabad Lyceum fűlesztése stb.

A számvizsgálók jelentése az 1903. évről követte az értékes pontot. Majd az 1904. évi költségelirányzatot tárgyalták, mi után a számvizsgálók és választmányi tagok megválasztása következett. — Számvizsgálókká választották: Márton Imrét, Nemes Kálmánt és Zoltai Lajost.

Választmányi tagok lettek: dr. Bartha Béla, Bernáth Elemér, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Ferenczy Gyula, Hamar László, dr. Kőrösi Kálmán, F. Tóth Kálmán, dr. Tüdős Kálmán, Zádor Lajos és Vecsey Imre. — A közgyűlés köszönetet szavazott a kör tisztikárának odaadó és buzgó fáradozásaiért. — Dél volt, mire véget ért a közgyűlés.

Terefere.

M. V. P. O. K.

— május 30.

Ez a furesza szó magyarul van. Legújabb divat szerint angol eredetiből magyarra fordított helyesírással. Azt jelenti, hogy „Magyar Városok Polgármestereinek Országos Kongresszusa“.

Mintegy huszonöt magyar magánváros veszítette el ma a fejét, lévén mindenütt a polgármester a város feje. Csak pár napra, amíg távol maradnak. Ez a sok fej ma Nagyváradon verődött össze.

Körülbelül egymillió lelket képvisel ez a huszonöt polgármester. Majd megválnak, van-e a magyar polgármestereknek lelkiismeretük. Ismerik-e annak az egymillió léleknek ügyét, baját!

Akad-e a polgármesterek közt, aki feláll és a következőket mondja:

— A mi városaink önkormányzati joggal bíró törvényhatósági városok. De azért mi még se magunk kormányozzuk magunkat, mert az állam minduntalan belleszó a dolgainkba. Az állam a városoktól folyton követel, de nem akar emlékezni soha arra, hogy nekik mivel tartozik. Ez az állam egyszerű könyvvezetése a városok folyószámla-könyvében.

Akad-e vajon egy a polgármesterek közül, aki feláll és a következőket mondja:

— Egy millió ember torlódik össze városainkban. Ez az egymillió ember mind élni akar. És mindnek van is joga hozzá. De mi, a városok fejei, ezt a mi közfejünket mindig azon törjük, hogy a városokat fejlesszük külsőleg, elenben nem sokat gondolunk arra, hogy a lakosaink békés, nyugodt, kellemes megélhetését, biztosítsuk belsőleg. Törjük, hogy a mindennapi kenyér után való kétségbeesett hajsza, a „struggle for life“ hogy teszi egyik lakost a másik megölgéjévé, hogy üldözik, támadják, vágják, marják egymást az emberek, csak hogy egymás szájából kiragadhassák a kenyeret. Egymásután létesítünk mindenféle egyesületeket. Megvédjük a fákat, a füveket, a bogarakat, a verebeket, a fiákeres lovakat. Csak az embereket nem védjük meg a kizsátozástól, a meggyözödéstől, az egymás eltiprásától.

Fognak-e a polgármesterek ilyenekről beszélni, azt nem tudom.

De hogy fényes bankett lesz és ott szép felköszöntő fog elhangzani, azt tudom.

Mákvirág.

NAPI HIREK.

— A Hortobágy zár alatt. A Hortobágyon, — mint már jeleztük — kiűtött a szájszél- és körmőfajás. A hatóság az egész Hortobágyot zár alá vette. A betegség oly nagy mérvű, amilyen régen nem volt és veszedelmes is, mert mindennap több jöszág hull el a ragályos betegségben.

— **A kaba-nádudvari helyiérdekű vasútvonal műtan-rendőri bejárása** május 31-én, kedden lesz s azután át fog adni a közforgalomnak. A vonat naponta nyolcször fog közlekedni s a debreczen-budapesti vonatok menetrendjéhez fog alkalmazkodni.

— **Díjlövészet.** Május 29-én a polgári lövészet díjat nyertek: Szabó Sándor 81 körrel 10 koronát, Garócz József 74 körrel 4 koronát, Fürst Ödön mély lövéssel 2 koronát, Descombes Henrik junior díjat legtöbb körrel 2 koronát. — Ezután értesítetnek az érdeklődők, hogy június hó 2-án esütörtökön rendes lövészetet tartanak.

— **Epilógus.** Egyik előző számunkban megemlékeztünk arról a kinos feltűnést keltő botrányról, melynek színhelye Nyíregyháza volt és szereplői egy ottani tekintélyes orvos, annak felesége, egy ügyvédjelölt és az orvos kocsisa. A kocsis a kaszinóba szaladt és tudatta a férjjel, hogy az ügyvédjelölt odahaza feleségével szeretkezik. Az orvos meggyőződött a valóságról és kinos, tettlegességben végződő affér fejezte be a jelenetet, mely az orvos és az ügyvédjelölt között lefolyt. A botrány epilógusa tegnap játszódott le. Az orvos dr. R. és az ügyvédjelölt dr. G. tegnap reggel párbajt vívtak. A párbaj feltételei voltak: pisztolypárbaj két golyóváltással, eredménytelenség esetén kardpárbaj végkimerülésig. A párbaj tegnap a kora reggeli órákban ment végbe. A pisztoly-párbajnál sebesülés nem történt, mire karddal folytatták a viaskodást. A kardpárbajnál dr. G. sérült meg fejen és melén, mire a párbajt beszüntették. A sérülések nem veszedelmesek.

— **Az anya hőstette.** Nagykikiadán Vlainics Gyuró házában tűz ütött ki. A szomszédok vették észre a tüzet s főverték a házban lakókat. A házban lakott egy fiatal asszony: Popov Mikró is, aki szintén kimeneküli, de az utcán észbe jutott, hogy csecsemőgyermekét bent felejtette. Kétségbeesve rohant vissza a lángban álló házba s pár perc múlva, óriási erőfeszítéssel, az ablakon keresztül kinyújtotta a gyermeket, a már égő bölcsővel együtt. Ugyanabban a pillanatban nagy robbajjal bedőlt a tetőzet s a szerencsétlen asszonyt eltemette. A tüzőltők nagynehezen kihozták, de olyan borzasztó sebei vannak, hogy aligha marad életben.

— **Ipariskola Debreczenben.** A városi tanács már régebben foglalkozott azzal a tervvel, hogy Debreczenben ipariskolát létesít. Az iskolát 87,000 koronára költséggel építik, melyre nézve fedezetül szolgál a reáliskolai alap 50,081 K 02 fillér és a Meszena-alapból kölcsönvett 32,918 K 98 fillér. Az iskola a Csapó-utczán a régi Kovács-laktanya és a vele szomszédos volt Barsay féle telken épülne fel. A közgyűlés a tanács előterjesztését elfogadta és kimondotta az ipariskola építését. A miniszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta és a tanács ma tartott ülésén elhatározta,

hogy az iskola építésére meghirdeti a zárt ajánlati versenytárgyalást. Az ajánlatoknak beadási határideje június hó 15-én d. e. 11 óra. Az ajánlatokat még aznap délután felbontják és a tanács már 16-án tartandó ülésén határoz afelett, kire bizza az iskola felépítését.

— **A nőipariskola kézimunkakiállítás.** A jólétező nőegylet nőipariskolájának növendékei ezidén is kézimunkakiállítás rendezésével mutatják be haladásukat a nagyközönség előtt. A kiállítást, mely az ipariskola három termében nyert elhelyezést, tegnap délelőtt 10 órakor ünnepélylyel nyitották meg. A növendékek s a megnyitásra egybegyűlt közönség előtt S. Szabó József, a nőegylet titkára mondott rövid beszédet, melyben köszönetet mondott Debreczen város tanácsának is, mely meleg pártfogással nyújt segédkezést az iskola felvirágoztatásához. A beszéd elhangzása után Bisotika Rózsika beszélt s növendék társnői nevében köszönetet mondott Veressné Szatmáry Teréz nőegyleti elnöknek, aki oly sokat fáradozott az intézet érdekében. A bájos szónoknő átnyújtotta Veressnének növendékek virágkoszorúját is. Ezután az elnök a kiállítást megnyitották nyilvánította s a közönség hozzáfogott a kézimunkák megtekintéséhez.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. Halász Oszkár debreczeni lakos közjegyzőjelöltet a nagykarolyi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **Város a mészárosok ellen.** Jelentették, hogy Zombor város tanácsa a mészárosok húsáremelésére azzal felelt, hogy idáig hozatott mészárosokat, kik a régi ár mellett mérik a jó és teljes súlyu húst. A múlt héten az új mészárosok a város által rendelkezésükre bocsátott helyiségben meg is kezdték már a húsválgást. A zombori háziasszonyok dicséretétől, melylyel a tanácsot elhalmozták, visszhangzik most Zombor. A kartell kötött mészárosok panaszzal fordultak a város közgyűléséhez a tanács ellen, hogy az idegen mészárosoknak kedvezményt nyújt, sőt akadtak a közgyűlésen, akik fel is szólaltak a mészárosok mellett és a tanács ellen, de a nagy többség meglepődéssel vette tudomásul a tanácsnak a közönség érdekében tett intézkedéseit. Ugy áll a dolog, hogy Zombor városa megmutatta az egész országnak, mit kell cselekedni, mikor az egész város fogyasztó közönségéről van szó. Együttal elhatározta Zombor, hogy szövetkezésre hívják fel a városokat az élelmi szerek árusítóinak kartellje ellen és a czéliből törvényhozási intézkedést is kér.

— **Elmaradt gyűlés.** A helybeli ács mesterek tegnapra hirdetett gyűlést elhalasztották, s valószínű, hogy azt a jövő vasárnap fogják megtartani. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Debreczeni Független Ujság tegnapi számában „Az összes ács mesterek” aláírással cikk jelent meg, mely lapunk folyó hó 26-iki számában megjelent az ácsok és kőművesek mozgalmaival foglalkozó cikkkel foglalkozik és arra válaszul szolgál. Cikkükben azt mondják az ács mesterek: Nem mulaszthatjuk el, hogy e hó 26-án a „D. breczen” című lap hasábjain bennünket megtámadó cikkre választ ne adnánk; adnunk kell, mert azt foglalja magában, hogy a mi mozgalomunk a nagy közönséget terhelné és hogy a kőműves mesterek vannak jogosítva a tervek elkészítésére, valamint hogy az ácsok a kőműves által készített állás nélkül nem dolgozhatnak, továbbá hogy ha a debre-

zeni ács mesterek nem akarnák második kézből vállalni az ács munkát, vagyis a kőműves mesterektől, akkor a kőműves mesterek vidéki ácsokkal is megcsináltatják és hogy mi azért emeljük meg az ácssegédek bérét, hogy azzal is a közönséget akarjuk megterhelni: hát ez mind nem áll. Az ácsok cikkének bekezdő soraiból kitűnik, hogy nem olvasták el figyelmesen a mi előző közleményünket, mert különben meggyőződtek volna, hogy egyszerűen csak ösmertették és referáltunk a kőművesek mozgalmáról, hogy az ácsok mozgalmaival szemben a kőművesek hasonló mozgalmat indítottak. Megemlítettük, mi indította őket arra, hogy szervezkedjenek és elmondottuk, hogy mik erre vonatkozólag az álláspontjuk. Tehát az övék és nem egyszerűen a miénk is, mert, hiszen a mi erre vonatkozó véleményünk is ott van a cikk végén. Annak idején épen olyan részletességgel foglalkoztunk az ács mesterek álláspontjával is és ugy akkor, mint mindig az lebegett szemünk előtt, hogy akármilyen mozgalomnál is a közönség érdekét védjük.

— **Igazgatósági ülés.** Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága ma délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart, melyen a betegsegélyző pénztár folyó ügyeit intézik el.

— **Tűzőltök közgyűlése.** Tegnap d. u. 3 órakor tartották tűzőltök XXVII-ik évi közgyűlésüket Szikszay Gyula tűzőlt főparancsnok elnöklése alatt. A gyűlés megnyitása után napirendre kerültek a következő tárgyak: 1. A parancsnokság évi jelentése. Ebben számot adnak a tűzőlt testület vagyon állásáról. Vagyon: Hivatásos tűzőltök bevétele 21784 korona, kiadása 21784 korona. Önkéntes tűzőltök bevétele 325 korona, kiadása nincs. Takarékpénztári letét és segélyalap 2191.87 korona. Műri alap 289.90 korona. Felszerelés és gépek értéke 45894.18 korona. Ruhák 3888.40 korona. Anyag 30.14 korona. Összesen 49812.72 korona. Szaporodás 15484 korona. 2. A számvizsgálók jelentése az elhasznált tárgyak értékéről. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Felelőbeszések és indítványok. Berkezett 5 felelőbeszés és 2 indítvány. Elintéztettek. 5. Választások. Rendes tagok: Molnár Lukács, ifj. Gyürky Sándor és Darvas Imre; Póttagnak Sima Ferencz, Kállay István és Molnár József. Parancsnoknak szótöbbséggel: Horváth József szivattyú mester. Tüzeset: Fedeltűz 12. Kéménytűz 14. Szobátűz 3. Botitűz 2. Pinczetűz 1. Istállótűz 1. Raktártűz 2. Tanyai tűz 3. Különféle 7. Vidéki tűz 1. Összesen 46 esetben fordult elő 23,630 korona kár értékben. A jegyzőkönyvet Nagy Dezső, Kállay István és Pósalaky Mihály hitelesítik.

— **Balthazar mester Debreczenben.** Két élvezetes estére van kilátása közönségünknek szerdán és esütörtökön, június 1-én és 2-án, amikor is a városi színházban Balthazar Alajos magyar varázsszínházát mutatja be. Azt hisszük, szívesen látott vendége lesz a közönségnek, mert 4 év előtt elragadta a publikumot bámulatos, ügyes mutatványaival és nem csoda, ha mindenkori zsufolt ház előtt produkálta mutatványait. Balthazar különben kassai születésű, magyar ember, ki tizenöt évi amerikai tartózkodása alatt tanulta el a boszorkányság ezer csinját-binját. Ügyessége, melylyel nemcsak a főváros, hanem az egész ország publikumát bámulatba ejtette, egyszerűen mesés. Nem utolsó dolog az sem, hogy előadásait magyar nyelven tartja és pompás humorral fűszerezi, hogy a közönség folytonosan derült hangulatban van előadásai alatt. Műsora látványos mutatványokból áll. Hasbeszélése életnagyságu bábuival utólrhetetlen és határtalanul mulattató. Spiritiszta

Hartstein Kálmán a magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének

kerületi képviselője ajánlja a gépgyár összes termékeit. Kisebb mezőgazdasági eszközeit, a „Kinesom vetőgépet” amely alsó és felső mag lefolyásra van alkalva, továbbá a legjobb minőségű gépeit, vízhatlan ponyvákat, benzín motorokat, teljes malomborendezéseket, elsőrendű gyártmányú orókatarmányt stb.

Az üzletek könnyebb lebonyolítása végett használt gépek újabbak vásárlása esetén előnyösen becseserülhetnek.

mutatványai is nagyon meglepők. A rendes színházi helységek érvényben maradnak. Jegyek már kedden és mindennap kaphatók a színházi pénztárnál délelőtt 9—10 óráig és d. u. 3—6 ig.

Polgármesterek kongresszusa Nagyváradon. Az ország szab. királyi városainak polgármesterei ma tartják kongresszusukat Nagyváradon. Ebből az alkalomból a Nagyváradai Napló a többek közt a következőket írja:

A debreczeniek podesztája Kovács József nagyon szimpatikus, de vaskezü ember. Hosszu esztendőig ügyvéd volt s hogy egy diadalmas választási kampány után belekerült a kálvinista Róma polgármesterei székébe, hamarosan otthon érezte magát. A harmadik hónapban már olyan rend volt a kisse elhanyagolt debreczeni városban, hogy gyönyörűség volt nézni. Tisztes ősz feje sokszor hajlik meg a munka gondjai alatt, de ő azért buzgón dolgozik a civisiek városáért.

Vele jön Debreczen helyettes polgármestere Vecsey Imre is. Az ő neve ismeretes Biharban. A régi híres Csanády családba házasodott bele, a szalontai főszolgabíró Csanády Jenő sógora. Vecsey Imre nevét elég csak emlegetni s a legdühösebb debreczeni ember is megszelídült.

— Hja, Vecsey Imre, mondják a debreczeniek, az talpig ember. Derék ember, uri ember!

Rokonszenves egyéniségének jellemzésére teljesen elegendő felhozni azt, hogy életében nem volt egy ellensége sem. Pedig kritikus dolgot végez. Ő Debreczenben igazság- és pénzügyminiszter egy személyben. A legfontosabb bizottság, a jog- és pénzügyi bizottság dolgait vezeti, ami pedig a sokfelé húzó civis városban nem kis dolog.

Vendéglősök értekezlete. Holnap, kedden délutánra az „Angol királynő” fehértermében a vendéglősöket egy őket nagyon közlő érdeklő ügyben értekezletre hívta össze Hauer Bertalan, délután 4 órára. Az értekezletre az összes vendéglősök és borkiméréssel foglalkozó kávéások pontos megjelenése kéretik.

Földek árverése. Az ev. ref. egyháztanácssteremben szerdán, június elsején délután egyházi földeket fognak árverelni.

Felakasztotta magát. Debreczenben ez a május hónap az öngyilkosok hónapja volt. 18 öngyilkosság és kísérlet volt eddig e hónapban, kezdve egy 16 éves parasztfiúval egész egy 72 éves öreg asszonyig minden kora, nemű és rangú halandók. Tegnap ismét egy fiatal lány akarta eldobni magát az életet. Salánki Mária 17 éves cselédleány Burgundia-utca 11. számú ház padlásán egy ruhaszárító kötélre felakasztotta magát, de gazdájának fia idejekorán észrevette és levágta. Azért akart meghalni, mert 15 én más cseléd jött helyére. A lány azonban nem akart elmenni, mert az udvarban lakó tisztiszolgával rég szerelmi viszonya van. A tegnapi napig még megtűrte gazdáját, de ma már el kellett volna menie onnan. A szerelmes lány ebbe nem tudott és nem is akart belenyugodni, ezért akasztotta fel magát. Az esetről értesítették a rendőrséget, honnan Szentpály Béni dr. rendőrorvos és Bikfalvy rendőrbiztos mentek a helyszínre, de már akkor a leánynak semmi baja sem volt.

Dühöngő szakácsnő. A Széchenyi szálloda szakácsnője, Novák Zsuzsanna állítólag részegen rátámadt egy nagy késsel gazdájára s leszurással fenyegette. Majd a tulajdonos fiára támadt s annak bal kezéről egy ujját leharapta. A dühöngő szakácsnő ellen felyik a vizsgálat.

Becsületes megtaláló. Tegnap délután 5 órakor a Riesz cukrászdája előtt elveszett egy sárga bőrből készült pénztárca, melyben 17 korona volt. A pénztárcaát Nagy András napszámos találta meg

és a becsületes ember egyenesen a bűnügyi osztályhoz ment, hol nemsokára a tárcza gazdája is megjelent, kinek a tárczát átadták.

Ismeretlen halott. A napokban [Tiszacsege mellett a Tisza partján eszméletlen állapotban találtak egy öreg asszonyt. Beszállították Tiszacsegeire és azonnal ápolás alá vették, de az asszony rövid idő alatt meghalt, mielőtt kilétét megtudhatták volna tőle. A boncolás kiderítette, hogy az asszony már két nap nap óta fekszik eszméletlenül és hogy halálát az alkohol tulságos élvezete okozta. Az elhunyt asszony kiléte után nyomoznak.

Vasárnapi részek. Baranyi János közműveségéd tegnap délben a Csapó-utczán részegen nagy botrányt csinált. Bekisérték. — Hári András, Kerékgyártó Sándor, Czimer Lajos, Krisztó Ferencz és Juhász János közműves és kertészsegédek a vasárnap tiszteletére alaposan berugtak s illuminált állapotban a Vendég-utczán összevesztek. A rendőr közbelépett, megakadályozta a verekedést, de elősegítette az utca botrányért való megbírságolást. — Még néhány apróbb botrány, egy csapat az utca kövezetén talált holttest: ez a tegnapi munkaszünetes nap eseményei.

Értesítés. A városi tanács részéről a szülők és gyámok értesítettek, hogy a cs. és kir., valamint a m. kir. honvéd hadapród iskolákban az 1904—1905. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények megérkeztek. Pályázati véghatáridő a cs. és kir. hadapród iskolába július hó 15., — a honvéd hadapród iskolába július hó 10 ik napja a vonatkozó hirdetmények a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségében (Városház emelet 17. ajtó) betekinthetők, hol az érdeklődők felvilágosítást nyernek.

Letzter József fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

Szebb, mint a valódi brilláns arany és ezüst ékszer utánzatok, fülbevalók, melltük (brosok), gyűrűk és nyakláncok, valamint legérdekesebb gyászékszerek igen olcsón beszerezhetők: MENTZE HENRIK ujdonságok áruházában.

Kereskedősegéd a rőfös és női divat szakmából állást keres. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A delegációból.

Budapest, május 30. Az osztrák delegáció mai teljes ülésén a közös költségvetést tárgyalja. Az 1904. évi költségvetést külön választották a jövő évitől.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, május 30. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt a kereskedelmi tárcza költségvetését vette tárgyalás alá.

Orosz-japán háború.

Budapest, május 30. Tokióból jelentik: A május 26-iki kincsei ütközetben a japánok 3500 embert vesztek. Az oroszoktól elfoglalt ágyuk száma 68. Azonkívül több kisebb ágyu éstemérdek hadiszereget a japánok zsákmányul. Az oroszok vesztesége óriási. Valamennyi tiszt elesett.

A letartóztatott pékvezérek.

Budapest, május 30. Tatár Dénest, a sütőmunkások szakszerveletének elnökét, letartóztatott társaival együtt a rendőrség átkísértette a kir. ügyészség fogházába. A péksegédek szakszerveletét feloszlato belügyminiszteri rendelet minden perczen várható. A pékmunkások holnap gyűlést tartanak.

Egy részvénytársaság csődje.

Budapest, május 30. A zsolnai „Helios” villamossági részvénytársaság ellen ma a törvényszék kimondta a csődöt.

Elhalt herceg.

Budapest, május 30. Schwerinből jelentik, hogy Frigyes Vilmos mecklenburgi herceg elhunyt.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 30

Készáru: 10—15 olcsóbb

Buza májusi	—
Buza októberre	892—894
Rozs májusra	—
Rozs októberre	683—684
Zab májusra	—
Zab októberre	580—582
Tengeri májusra	526—528
Tengeri júliusra	531—532
Tengeri augusztusra	536—537
Repeze augusztusra	1095—1105

IRODALOM.

Uj könyv. „Isteni igazságok” címen most jelent meg egy szociál bölcséleti mű, melynek szerzője Ödönfi László. E 44—45 oldalra terjedő füzet érdekes tartalmával s a benne fölvetett eszmének sokoldalú tudásra valló tárgyalásával mindvégig leköti az olvasó figyelmét. Oktat, ostromoz és új irányokat jelöl ki a szerző a magyar társadalom üdvös átalakítása tárgyában. Ajánljuk e könyvet a közönség jóindulatába és figyelmébe. Ára 1 kor. Megvehető minden nagyobb könyvkereskedésben.

Piscevics emlékirása Érdekes könyv jelent meg legutóbb a Franklin Társulat kiadásában: Piscevics orosz tábornok vándorlása és kalandjai. Piscevics szlavonai szerb volt, a 18-dik század egyik hányatott életű szereplője, aki pályája derekán orosz szolgálatba lépett s az orosz hadseregben tábornok lett. Emlékiratainak értéke abban áll, hogy részletesen jellemzi az orosz szolgálatba lépett magyarországi szerbek életét. Szépités nélkül, keresetlenül rajzolja az orosz katonai életet, mely e kivándorlás révén iktatta be a magyar huszárságot hadi szervezetének a keretébe. Tanulságos adatokat nyújt ez az emlékirás Magyarország 18-ik századbeli néphullámzásairól is. Az emlékirat közvetlen bensőséggel jellemzi a lengyelországi kőfőderáció koráig a bécsi és az orosz udvari életet is s egy-egy epizódjában igen érdekesen festi meg az erdélyi főurak udvartartását. A regényes emlékiratot a szláv eredetiből Huszár Imre fordította. A könyv ára 2 kor. 50 f.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság évi közgyűlését gróf Csékonics Endre v. b. t. tanácsos elnöke alatt tartotta. Az Igazgatóság élén Ormódi Vilmos vezérigazgatóval teljes számban volt jelen. A részvényesek az ülésen 61 szavazattal voltak képviselve. Jeney Lajos igazgató mutatta be az 1903. évi igen eredményes üzletéről szóló jelentést. E szerint a társaság díjbevételén a múlt évben ismét jelentékenyen emelkedett s kivált az életbiztosítási üzletágban oly nagymérvű volt az új üzletek szerzésének sikere, hogy az előző évben 293,922 210 korona 91 fillérösszeggel kimutatott életbiztosítási tőkeállomány 1903-ban az év folyamán beállott számos és jelentékeny tőkeseledékeség dacára 312,301 170 korona 81 fillér összegű állományára gyarapodott föl. Az 57,840 896 korona 49 fillér életbiztosítási évi új szerzemény összes szerzési költségei már a múlt évben teljesen leirattak. Újabb tekintélyes gyarapodást mutatnak a társaságnak különben is nagyon erős tartalékai. Tűzbiztosítási díjtartaléka 5,300 000 K., betörésbiztosítási tartaléka 90 000 korona összegre emelkedett, a többéves jégbiztosítások utolsó évi díjengedményeinek fedezetéül pedig 100.212 K 39 fillér összeg helyzetetett tartalékba. Az értékpapírok árfolyamemelkedésének egész jelentékeny évi nyereségét 787 306 K 91 fillért árfolyamkülönbözeti tartalékához csatolta a társaság, s e tartalék ezzel 4,800 447 K 18 fillérre növekedett. — S még ezenfelül 2,318 839 K. 52 fillér összegre emelkedett a társaság külön tartaléka is. S minden terheléstől ment életbiztosítási díjtartalék, a viszontbiztosított rész levonásával 1903. végén már 84,237 931 K 91 fillért tett ki. — Hozzászámítva a részvénytőkét is, a társaság összes biztosítási alapjai a múlt év zárásával 108 847,431 korona 01 fillér összegre rúgtak. Az összes üzletágak egyesített évi eredménye 2.903 363 korona 87 fillér össznyeremény, melyből az alapszabályszerű levonások és tartalékolások után az 1.916,703 korona 31 fillér marad a közgyűlés rendelkezésére. Ebből az igazgatóság 400 koronát, összesen tehát 1.200,000 koronát javasol kifizetni; a még fennmaradó összegből nagyobb részt czélszerű leírásokra s tartalékolásokra fordítani 50,000 koronával azonban a tisztviselők nyugdíjalapját, 10 000 koronával pedig a beteg tisztviselők segélyezésére szolgáló Ormódy-alapot gyarapítani. Közhatalos adakozásokra az igazgatóság javaslata 15,000 koronát irányoz elő. Ezután a felügyelő bizottság jóváhagyó jelentése került felolvasásra.

Miután a folyó évvel az összkormányzó testület megbízása lejárt, megejtették a választásokat. — Az új ciklusra az igazgatóság tagjai lettek Ormódi Vilmos vezérigazgató, báró Harkányi Frigyes igazgató-sági elnök, Jeney Lajos vezérigazgatóhelyettes, László Zsigmond és gróf Zichy Nándor. A választmány tagjai: elnök: gróf Csékonics Endre, alelnök: gróf Nádasdy

Ferencz, tagok: báró Baich Milán, gróf Báffy György, gróf Batthány István, Darier Henrik, Deutch Sándor, gróf Erdődy Rudolf, báró Gerliczy Ferencz, Goldberger Berthold, Harkányi János, gróf Karátsanyi József, gróf Koraiiss Károly, Libits Adólf, lovag Schoeller Pál, báró Schosberger Nándor, Szegedy György, Szilágyi Géza, báró Uchtritz Zsigmond, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zichy János. A felügyelő-bizottság tagjai: Burchard-Bélaavary Konrád, Hajós József, Németh Titusz és báró Radvánszky Géza.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

29

— Miután ön ily tökéletes s feltétlen szabadságot ad nekem, sorsom felett határozai, — szölt hidegen — ezenul csak önmagamtól kérek tanácsot. A viszontlátásig keresztatyám.

Ezzel indulni akart hazafelé, midőn Péter heves érzelműl elragadtatva, megfogta hirtelen Suzonnak kantárját s felkiáltott:

— Várj még egy perczig Mariánna, csak nem válhatsz meg tőlem ily jéghideg szavakkal.

— De keresztatyám! — szölt Mariánna szelidebben hangolva, — minő szavakat használjak irányában.

— A rokonszenv és bizalom szavait. — Nem azt tettem-e, midőn megígértem önnek, hogy kedve ellenére nem fogok férjhez menni?

— Es te nem érted át, hogy ez alázatosságot nem fogadhatom én el tőled áldozatképpen.

— Ki tudja, hátha nem volna az tőlem áldozat?

— Valóban, ki tudja? Éppen ez az! Lám még tenmagad sem tudod.

S Péter leveretve és bátorságot vesztve, egyszerre elereszté Suzon kantárját s fejét lehajtotta, de nem elég gyorsan arra, hogy elrejtessen két nagy könnyecseppet, melyek megnevésíték szempilláit.

XVIII.

— Valahára! — szölt magában Mariánna, lassu léptekkel haladva lakása felé, úgy tetszik, most már tisztán átlátok érzelmeim.

Valóban azt hittem, hogy sohasem nyerem meg szerelmét. Nem gondolta-e, s le is írta e gondolatot, hogy a házasság egy mély sir és hogy nem elégednék meg nyugalmas és biztos boldogsággal? S még is rosszul esik neki, ha engem habozni lát; mily sajtáságos jellem s mennyire kételkedik mindenben!

Mariánna hazaérkezve, bezárkózott szobájába, keblében oly izgatótság dult, minőt ezelőtt még sohasem érzett.

Ö önmagával szemben mindig nagyon őszinte volt. Elismerve, hogy Fülöppel való találkozásá kissé megzavarta őt s engedve ösztönének, némi gyönyört is okozhatna neki, ha ez ismeretlen izlés szerintinek találja őt. Az ily határozott jellemű embereket azonnal kiismerhetni s nem jó-e ez bennök, hogy nem kimélnék minket a házozatlankodás kínjaitól.

Péter sok tiszteletet tanusit irántam, ez igen hízegő reám nézve, és jól esik; de vajjon nem igen is sokat? Azt akarja, hogy én járjak utána? Nem ugy hozza-e magával a dolognak rendje, hogy a férfié legyen a kezdeményezés joga?

Mariánna egy nagyon okszerű s nagyon való indulat által érzé magát vonzatva s ugy szólva áthatva amaz indulat által, mely ösztönzi a leggyengébb nemet mindennekfelett, becsülni az erősebb nemből a tározottságot, mint ami leginkább jellemzi a férfiaságot. Örömtől remegett szíve, midőn Péter egész hatalommal megragadta lova kantárát, hogy őt visszatartsa.

De Fülöp nem bocsátotta volna újra el, azt jól tudta, s Péternél pedig a bátorság csak egy percznyi fellobbanása volt az egész. Hanem aztán ama két könnyecseppet, melyet Péter nem birt visszatartani, Fülöp bizonynyal nem ejtette volna.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, — Alsó-Ausztria. Naszály.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért, mely azon kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis, antireumatikus vértisztító teájának használatát után nyilvánul. Ezzel a teával egy süttői asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár est az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosai gyógykerelték és már lemondottak az életéről. Ezen kura által a tea oly kedvelt lett itt a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király utca 7., bizonyosan nagy mennyiséget ad el a süttői gazdáknak.

Az én házaamban is megtörtént, hogy én nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csuszajdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát mozgatni nem tudta, de az én teájától három csomagot elhasznála után, teljesen meggyógyult. Én is használok ezt a teát kétszer évente és megvagyok győződve, hogy az nekem jót tesz. — Még egyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve,

maradok kitűnő tisztelettel

Hohidamf Mihály,

bérlő, Naszálytan, u. p. Tótis, Magyarország.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszer-tárakban és droguériákban.

Főraktár Debreczenben, Tóth Béla gyógyszer-tárában.

(5.)

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-tárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további
szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

GY jó családból való leány, aki írás és számlában jártassággal bír azonnal felvétetik Gerő József légszusz és vízvezeték berendezési mintaraktárában. Hatvan-u. 4. telefon 328.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszerertálat. Majna Frankfurt.

VASALÓNÓK jó keresettel felvétetnek Hrabéczy Antal ruhafestő és tisztító intézetében Gyakorlati előnyben részesülnek.

Árverés.

Nehai Mórítz András tulajdonát képezett 27 hold kiterjedésű halapi kaszáló 1904. május 31-én, délután 3 órakor bírói árverésen el fog adatni.

Rudolfsbad "vizgyógyintézet"

Reichenauban, Aisó-Ausztriában, máfelőrányira Bécsből, a déli vasuton, állomása Reichenau-Payerbach.

Tökéletesen berendezve hidrotériára, elektro-gyógyintézetre, gyógygymnasztikára, forróvízkezelésre, szénsavas fürdőkre, tőpefenyő fürdőkre, homokfürdőre

Szezon: május 15-től októberig

Május 15-től június 15-ig kedvezményes árak.

Prospektust küld az igazgatóság.

Orvosi vezető:

Tulajdonosok:

Dr. M. Bittner és egy
segédorvos.

J. W. Waisnix
örökösai

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelepének

"asztali-bor"

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Napernyők

színes és fekete,

En-tout-cas-k

Csipke-napernyők

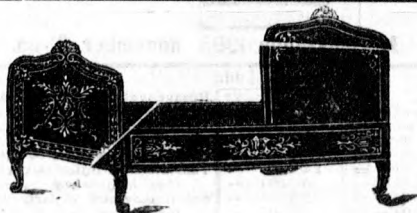
legnagyobb választékban

kapha ók

Bosznay J. és Társa

divatárúházába,

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Méhészeti cikkek különlegességei
Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Építési és bútortervek. Gáz- és vízvezeték felszerelések. Gyermekkoszok egyszerűen a legdíszesebb kiállításban. Fürdőáruk és jégszekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,
vasnagykereskedő,
Piacz-utca 20. és 27. szám.

Tavaszi idényre.

MIHALOVITS J.

gyógyszerháza és gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépitő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható és az arcnak üdöséget, finomságot és hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szepő és egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A krémhez használandó poudert, amely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

Harmat-arczpor, u. m.: fehér, rózsaszín és krém színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta és finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér.** — **Nagyobb doboz 1 és 2 korona.** — **A Mollitergin,** mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- és kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz és nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrovidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkopásodását, a hajvégek megtörését és megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle Növényi hajkenőcs. Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.** — A Mihalovits-féle **Iztelen csukamájolaj** teljesen iztelen és szagtalan készítmény, mely undort nem okoz és e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle **China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.**

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.

